

به نام خداوند
بخشنده مهربان

نگاهی به

تکوان حوزه های علمیه
www.ketab.ir

حضرت آیت الله العظمی
سید محمد تقی مدرسی دام ظلّه

برگردان: حمیدرضا آژیر

سرشناسه: مدرسی، سید محمد تقی، ۱۹۴۵ - م.

Mudarrisi, Muhammad Taqi

عنوان قراردادی: الحوزات العلمیه بین قیم التراث وتحديات المستقبل. فارسی
عنوان و نام پدیدآور: نگاهی به تحول در حوزه‌های علمیه/سید محمد تقی مدرسی؛ برگردان حمیدرضا آژیر.
مشخصات نشر: قم: دفتر آیت الله العظمی حاج سید محمد تقی مدرسی، انتشارات راه هدایت، ۱۴۰۱.
شابک: ۹-۴-۹۴۲۷۱-۶۲۲-۹۷۸: ۳۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع: حوزه‌های علمیه -- هدف‌ها و نقش‌ها

Islamic theological seminaries -- Aims and objectives*

شناسه افزوده: آژیر، حمیدرضا، ۱۳۳۷ - ، مترجم

رده بندی کنگره: BP۷/۴

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۰۷۱

شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۱۸۷۴۰

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

نگاهی به

تحول در حوزه‌های علمیه

نویسنده: مرجع عالیقدر جهان تشیع

حضرت آیت الله العظمی سید محمد تقی مدرسی دام ظلّه

برگردان: حمیدرضا آژیر

ناشر: انتشارات راه هدایت

چاپ اول: بهار ۱۴۰۱

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد.

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان.

دفتر پخش: قم - مجتمع ناشران - طبقه اول - واحد ۱۱۰.

شابک: ۹-۴-۹۴۲۷۱-۶۲۲-۹۷۸

فهرست مطالب

- سخن آغازین ۱۳
- چرا واپس ماندگی؟ ۱۳
- سقوط سدّ بلند ۱۴
- «الازهر» زیر سم اسبان دشمن ۱۵
- پس از این چالش ها همچنان واپس مانده ایم.. چرا؟ ۱۶
- مقدمه ۱۹
- ۱- دوری از طاغوت، راه رهایی ۲۰
- ۲- بازگشت به سوی خداوند سبحان ۲۱
- ۳- پیروی از بهترین سخن ۲۲
- ۴- عوامل رشد و ترقی ۲۳

۵- عوامل کندی رشد ۲۴

فصل اول:

وحی و عقل، دو نور درخشانده

۱- وحی، عقل و واقعیت ۲۹

۱- نور عقل می‌درخشد ۲۹

۲- پرتو ستاندن از نور وحی ۳۰

۳- شناخت واقعیت ۳۱

۴- واقعیت و عوامل دیگرگون‌پذیر ۳۲

۵- مسئولیت علما ۳۳

۶- آماده سازی برای به دوش کشیدن مسئولیت ۳۵

۲- اهم و مهم ۳۷

الف: الزامات یک رویارویی فراگیر ۳۷

ب: محدودیت امکانات و بزرگی مسئولیت‌ها ۳۸

ج: ثواب و متغیّرات ۳۹

۳- مسیر علمی ۴۱

اول: آموختن زبان عربی ۴۱

دوم: آموختن فقه ۴۲

۱- مرحله شناخت مسائل فقهی ۴۳

۴۴.....	۲- فهم ادله.....
۴۶.....	۳- فقه اجتهادی.....
۴۷.....	اول: بسترهای استنباط.....
۴۷.....	دوم: کاردانی و آگاهی‌های استاد.....
۴۷.....	سوم: گنجینه گذشتگان.....
۴۸.....	چهارم: گشودگی در برابر زمانه.....
۴۸.....	پنجم: توجه به تمام فرایندها و رشته‌های دانش.....
۴۹.....	ششم: بازگشت به کتاب و سنت.....
۵۱.....	هفتم: همه احادیث یک جمله‌اند.....
۵۲.....	سوم: آموزش اصول.....
۵۳.....	ارتباط علم اصول با علوم گوناگون.....
۵۴.....	پیوند اصول با منطق و کلام.....

فصل دوم:

سازوکار پرورش رهبران

۵۷.....	۱- شیوه‌های پرورش رهبران.....
۵۷.....	الف: پرورش رهبران و آینده ملت‌ها.....
۵۸.....	ب: چگونه رهبران را پروریم؟.....
۵۹.....	اول: خانه‌های برتر.....
۶۲.....	خانه‌های نور.....

- دوم: مادر، دامان رهبر پرور ۶۳
- سوم: گزینش ممتازان ۶۴
- چهارم: بیشه شیران ۶۵
- پنجم: تخصص ۶۶
- بصیرت‌ها ۶۸

۲- خانه مؤمنان پرتوی از بیت پیامبر ﷺ ۷۱

- الف: مشخص کردن نیازهای مبرم ۷۱
- ب: فراهم آوردن وسایل لازم ۷۲
- ج: تدریس کتبی‌های دانش ۷۳
- د: درس‌های زندگی ۷۳
- ه: روحیه رسالت‌مداری ۷۴
- آخرین سخن ۷۴

فصل سوم:

چگونه حوزه‌ها با دانش‌های نوین تکامل می‌یابند؟

- ۱- پیوند حوزه و دانشگاه ۷۹
- بهترین راه حل ۸۱
- ۲- دین، ارزش است و علم ابزار ۸۳
- ۱- کودکان‌های ایمان و تمدن ۸۳

- ۲- تحصیلات ابتدایی و فرهنگ ایمانی ۸۴
- ۳- تحصیلات متوسطه و شناسایی استعدادها ۸۶
- ۴- دبیرستان و دانشگاه، و تحصیلات موازی ۸۶
- سخن جامع ۸۷

فصل چهارم:

شتاب در پیمودن مراحل

- ۱- شتاب در کارهای نیک ۹۱
- ۲- شیوه‌ها و استوارسازی ۹۵
- ۳- تزکیه خود، گام نخست ۹۹
- اول: تزکیه چیست؟ ۹۹
- دوم: پیوند میان تزکیه و روش علمی ۱۰۰
- سوم: برنامه‌های عملی تزکیه ۱۰۱
- چهارم: بهترین شرایط تحصیل ۱۰۲
- آخرین سخن ۱۰۳

فصل پنجم:

کلیدهای شناخت

- تربیت طلبه برای کشف حقایق ۱۰۷

اول: آزادی نظر	۱۰۷
دوم: مباحثه	۱۰۸
سوم: تدبیر در کتاب خدا	۱۰۸
چهارم: درایه احادیث	۱۰۸
پنجم: تحلیل علمی رویدادها	۱۰۹
ششم: تمرکز بر سنجه‌ها و قوانین	۱۱۰
آخرین سخن	۱۱۲

فصل ششم:

رشته‌های تخصصی

تخصص و روش‌های تحصیلی	۱۱۷
اول: برگزیدگان	۱۱۸
دوم: حواریون	۱۱۸
سوم: وکلای عام	۱۱۹
چهارم: وکلا و نمایندگان	۱۱۹
پنجم: خطیبان و مبلغان	۱۲۰
ششم: روابط سیاسی	۱۲۰
هفتم: کادرهای مدیریتی	۱۲۱
هشتم: ائمه جمعه و جماعات	۱۲۱
آخرین سخن	۱۲۲

سخن آغازین

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد المصطفى وآله الشرفاء.

چرا واپس ماندگی؟

چرا امت ما در طول دو سده با وجود مقابله با چالش‌ها و مبارزات سترگ،

همچنان عقب‌مانده است؟

چرا با وجود اینکه این امت اساساً در طول سده‌های متمادی محور تمدن

بشری بوده از کاروان تمدن واپس افتاده است؟

مگر این امتی نیست که خداوند درباره آن فرموده است:

﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾^۱.

«شما بهترین امتی هستید که برای مردم پدیدار شده‌اید؛ به کار پسندیده فرمان می‌دهید

و از کار ناپسند باز می‌دارید».

۱ - سوره آل عمران، آیه ۱۱۰.